

Замена водпуску грашовай кампенсацыяй

Права работнікаў на адпачынак забяспечваецца прадастаўленнем ім штогадовых адпачываемых адпачынкаў. Працоўны адпачынак прызначаны для адпачынку, аднаўлення працаздольнасці, умацавання здароўя і іншых асабістых патрэбаў работніка (арт. 153 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей - ПК)). Аднак заканадаўствам прадугледжана магчымасць замены часткі водпуску грашовай кампенсацыяй (арт. 161 ПК). Для прадастаўлення грашовай кампенсацыі работніку за працоўны водпуск павінны быць выкананыя пэўныя патрабаванні.

Так, па дамове паміж работнікам і наймальнікам грашовай кампенсацыяй можа быць заменена частка працоўнага водпуску (асноўнага і дадатковага), якая перавышае 21 календарны дзень (ч. 1 арт. 161 ПК).

Прыклад. Працягласць працоўнага водпуску работніка складае 28 календарных дзён (24 календарных дня - асноўны адпачынак; 1 календарны дзень - дадатковы зааховальны адпачынак, 3 календарных дня - дадатковы адпачынак за працяглы стаж працы). У дадзеным выпадку, работнік павінен выкарыстоўваць працоўны адпачынак працягласцю 21 календарны дзень. 7 календарных дзён працоўнага водпуску можа быць заменена грашовай кампенсацыяй.

Пры падзеле працоўнага водпуску на часткі па пагадненні бакоў адна з частак працоўнага водпуску або пэўная колькасць дзён з гэтай часткі могуць быць заменены грашовай кампенсацыяй пры ўмове выкарыстання работнікам за бягучы працоўны год працоўнага водпуску агульнай працягласці не менш 21 календарнага дня (ч.2 арт. 161 ПК).

Прыклад. У работніка працоўны адпачынак падзелены на дзве часткі: адна мае працягласць 14 календарных дзён, другая - 12 календарных дзён. Работнік выкарыстаў першую частку свайго адпачынку і напросіў наймальніка замяніць другую частку адпачынку грашовай кампенсацыяй. Наймальнік мае права кампенсаваць максімум 5 календарных дзён другой часткі водпуску, так як у бягучым працоўным годзе работнік павінен выкарыстаць не менш чым 21 календарны дзень адпачынку.

Аднак замена грашовай кампенсацыяй адпачынкаў, якія прадстаўляюцца авансам, адпачынкаў, якія прадстаўляюцца цяжарным жанчынам, работнікам, прызнаным інвалідамі, работнікам маладзей васемнаццаці гадоў і работнікам за працу ў зонах радыеактыўнага забруджвання, а таксама дадатковых адпачынкаў за працу са шкоднымі і (або) небяспечнымі ўмовамі працы і за асаблівы характар працы не дапускаецца (ч.3 арт. 161 ПК).

Выплата грашовай кампенсацыі за ўвесь працоўны адпачынак (асноўны і дадатковы) магчыма толькі пры звальненні работніка, які не выкарыстоўваў працоўны адпачынак (арт. 179 ПК).

Вяржынская Таццяна,
галоўны дзяржаўны інспектар
Смаргонскага міжраённага аддзела
Гродзенскага абласнога ўпраўлення
Дэпартамента дзяржаўнай інспекцыі працы